

01
К17

Хмельницька обласна бібліотека
імені М. ОСТРОВСЬКОГО

КАЛЕНДАР

знаменних і пам'ятних дат
Хмельницької області
на 1979

м. Хмельницький

ХМЕЛЬНИЦЬКА ДЕРЖАВНА ОБЛАСНА
БІБЛІОТЕКА ІМ.М.ОСТРОВСЬКОГО

КАЛЕНДАР
ЗНАМЕННИХ І ПАМ'ЯТНИХ ДАТ
ХМЕЛЬНИЧЧИНИ
на 1979 рік.

Хмельницька ОУНБ

1160682

м. Хмельницький
1978.

ПЕРЕДМОВА

"Календар знаменних і пам'ятних дат Хмельниччини" видається з 1966 року з метою допомоги бібліотечним працівникам, вчителям, агітаторам і краєзнавцям у добір та пропаганді літератури, у відзначенні пам'ятних та знаменних подій у громадсько-політичному та культурному житті нашої області. У ньому подаються довідки та описи рекомендованої літератури до найважливіших подій та ювілейних дат. Матеріали розташовані в хронологічній послідовності.

Користуючись матеріалами, вміщеними в "Календарі ...", бібліотечні працівники можуть організувати до окремих дат книжкові виставки, тематичні та літературні вечори, бібліографічні огляди, усні журнали та інші заходи.

В бібліотеках рекомендується мати постійну виставку "Календар знаменних і пам'ятних дат Хмельниччини".

Радимо доповнювати погані в "Календарі...." описи новою літературою із щорічних показників, персоналій уродженців краю, із краєзнавчих картотек.

Осклав довідки до "Календаря знаменних і пам'ятних дат Хмельниччини на 1979 рік" голова обласного краєзнавчого товариства С.К.Гуманюк.

Бібліографію підібрали:

Шпилько Р.Ф.

Нижник Т.Г.

Відповідальна за випуск

Логвиненко Т.В.

**ПАМ'ЯТНІ ДАТИ
ХМЕЛЬНИЧЧИНИ В 1979 році.**

1869 р. 19 січня	110 років з дня народження професіональної революціонерки В.С.Шліхтер.
1919 р. 14 лютого	60 років з часу повстання трудящих Прокурова проти Директорії.
1959 р. березень	20 років з дня пуску Хмельницького заводу трансформаторних підстанцій ім. 50-річчя СРСР.
1649 р. 10 червня	330 років з часу битви військ Богдана Хмельницького з польською шляхтою під Меджибожем.
1909 р. 15 червня	70 років з дня народження українського радянського вченого М.О.Кільчевського.
1919 р. червень-липень	60 років з часу Старокостинівсько-Прокопівської операції.
1919 р. вересень	60 років з часу повстання селян Пашківецької волості Прокопівського повіту проти петлюрівської директорії.
1904 р. 29 вересня.	75-річчя з дня народження російського радянського письменника М.Островського.
1899 р. 3 жовтня.	80 років з дня народження українського письменника Костя Гордієнка.
1904 р. 9 жовтня.	75 років з дня народження українського радянського поета М.П.Бажана.
1899 р. 15 грудня	80 років з дня народження українського радянського вченого М.П.Савчука.
1829 р.	150 років з дня народження українського етнографа і фольклориста А.І. Димінського.

19 СІЧНЯ

110 РОКІВ В ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
ПРОФЕСІОНАЛЬНОЇ РЕВОЛЮЦІОНЕРКИ

Є.С. ШЛІХТЕР

ШЛІХТЕР Євгенія Самійлівна /дівоче прізвище - Лувишук, 19.I.1869 - 5.XII.1943/ - професіональна революціонерка. Член Комуністичної партії в 1892 року. Народилася в м.Кам'янці-Подільському. Дружина професіонального революціонера О.Г.Шліхтера. В 1889-1891 роках вчилася на медичному факультеті Бернського університету в Швейцарії, де разом з О.Г.Шліхтером була одним з організаторів соціал-демократичного гуртка російських студентів. На початку 90-х років повернулася в Росію. Проводила соціал-демократичну пропаганду на Україні. В березні 1893 року заарештована і після ув'язнення в Києві виїхала в Полтаву, а в 1895 року заслана на 5 років у Сольвичегорськ. Після II в'їзду РСДРП - більшовичка. У 1902-1905 роках член Київського комітету РСДРП. Була одним з організаторів київської більшовицької групи "Вперед". У лютому 1905 року - член страйкового комітету Південно-Західної і Києво-Полтавської залізниць. У 1906-1908 роках працювала в редакціях більшовицьких газет "Пролетаріи", "Вперед". Учасниця Великої Жовтневої соціалістичної революції. В 1919 року працювала в Наркоматі освіти РРФСР, в 1924 року - в Наркоматі освіти УРСР. В наступні роки очолювала Музей революції УРСР, а з часом призначається директором обласної бібліотеки ім.КПРС в Києві.

Л І Т Е Р А Т У Р А :

АЛЕКСАНДРОВ Н. Сильная духом /Е.С.Шмихтер/. - В кн.: Женщины русской революции. М., 1968, с.537-545.

ГУМЕНЮК С., Міщишин А. Хмельницька область. Путівник. Львів, "Каменяр", 1968. Про Є.С.Шмихтер с.87.

ІСТОРІЯ міст і сіл УРСР. В 26 т. Хмельницька область. К., Голов. ред. Укр. радянської енциклопедії УРСР. 1971, 706с. Про Є.С.Шмихтер с.64.

ЛУБЕНСЬКИЙ П., Ванцак Б. Олександр Григорович Шмихтер К., Політвидав України, 1973, 183с. /Борці за велику справу/. Про Є.С.Шмихтер. с.19,20,21,22,23,25,29,30,31, 32,36,40,43,47,50,53,69,70,71,76,79,84,89.

ШМИХТЕР Євгенія Самійлівна. - В кн.: У Р Е. Т.16. К., 1964, с.347.

ШМИХТЕР Є.С. - В кн.: Рад. енциклопедія історії України. К., 1972, с.526.

14 ЛЮТОГО

60 РОКІВ В ЧАСУ ПОВСТАННЯ ТРУДЯЩИХ
ПРОСКУРОВА ПРОТИ ДИРЕКТОРІЇ

Після краху австро-німецької окупації і гетьманщини /початок листопада 1918 року/ владу на Поділлі, як і на більшій частині України захопила націоналістична Директорія, яка була буржуазно-куркульською диктатурою, злардям боротьби української буржуазії та іноземних імперіалістів проти Радянської влади на Україні.

Вислужуючись перед імперіалістами Директорії оголошувала Радянські Росії братовбивчу війну, укладала зрадницьку угоду, за якою над Україною встановлювався протекторат імперіалістичної Франції.

У відповідь на антинародні дії Директорії трудящі України піднялися на збройну боротьбу з нечесною петлюрівщиною.

Важливу роль у консолідації повстанських сил Поділля відігравла Подільська губернська конференція ревкомів, яка відбулася у Вінниці 10 лютого 1919 року. Враховуючи бойове революційне піднесення селянської бідноти, опираючись на значну кількість повстанських і партизанських загонів, бажаючи допомогти наступаючим радянським військам, конференція прийняла рішення про проведення збройного повстання. В цією метю поповнюється губернський підпільний ревком. Військовим керівником революційних сил Поділля затверджується комуніст М.І.Ткачук.

Відповідно до рішення губернського ревкому, штаб командуючого повстанськими загонами Поділля 10 лютого 1919 року видав наказ про загальне повстання проти Директорії в ніч з 14 на 15 лютого.

Для практичної допомоги повітовим ревкомом у підготовці і проведенні повстання на місця виїхали члени губернського ревкому. Оскільки в районі Летичева-Проскурова зосеред-

кувалося найбільше повстанських загонів і сам Проскурів розташувався на шляху виступу петлюрівців, у Проскурів прибула трійка губревкому на чолі з М.І.Ткачуком. Встановивши контакт з Проскурівським повітовим ревкомом, губернська трійка приступила до роботи. Черет зв'язківців на вночну квартиру викликалися команди волосних ревкомів, перед якими ставилися конкретні завдання на час проведення повстання.

Як передбачалося наказом, в ніч з 14 на 15 жовтого в Проскуріві спалахнуло повстання. До повстанчих робітників приєдналися солдати розпропагандованих петлюрівських частин. Революційні повстанські загони захопили пошту, телеграф, в'язницю, адміністративні установи, заарештували повітового коменданта та інших чиновників Директорії. В місті влада перейшла до рук Ради робітничих і солдатських депутатів. Революційні загони розгорнули наступ проти петлюрівців, які зосереджувалися в районі станції Проскурів. Інтенсивним і влучним вогнем артилерії військові ешелони петлюрівців були розгромлені.

Але директріацям вдалося швидко переправити заміанцею значні сили і кинути їх проти повстанців. Перевага виявилася на боці ворога. Після запеклого бою повстанці відійшли до казарм, а потім залишили місто.

Одночасно з повстанням у Проскуріві виступили проти петлюрівської Директорії трудящі Фельштина, Ярмолинці та інших міст Поділля.

Хоч план повстання не вдалося повністю реалізувати, але події, які відбулися, мали велике значення, оскільки ослаблювали фронт і тил Директорії, полегшували наступ радянських військ.

ЛІТЕРАТУРА :

ГРАЖДАНСЬКА війна на Україні 1918-1920 рр. Сборник документів і матеріалів. В 3-х т., 4-х кн. Т.1. кн.1. К., "Наукова думка", 1967. Повстання в Проскуріві - с.624.

ПОДІЛЛЯ в роки громадянської війни. /квітень 1918 р. - грудень 1920 р./ Документи і матеріали Вінницьке кн. - тиз. Вид-во, 1959, 487 с. Повстання трудящих Проскурова проти Директорії - с.133-136.

УКРАЇНСЬКА РСР в період громадянської війни 1917-1920 рр. В 3-х т. Т.2, К., Політвидав України, 1968, 422 с. Повстання в Проскуріві с.88-89.

НАРИСИ історії Хмельницької обласної партійної організації. Львів, "Каменяр", 1972, 372 с. Розд. III. Білгородсько-Поліська організація Поділля в період громадянської війни /1918-1920 роки/, с.76-109.

ГУМЕНЮК С.К. Боротьба трудящих Поділля з внутрішньою контрреволюцією та іноземною інтервенцією в роки громадянської війни /1918-1920 рр./ Методичні рекомендації, Хмельницький, 1975, 31 с. /Хмельницька обл. організація т-ва "Знання"/.

ГУМЕНЮК С.К. Підпільний ревком дів. /Повстання у Проскуріві в 1919 р./ - "Рад. Поділля", 1968, 15 груд.

ПРОСКУРІВСЬКЕ збройне повстання 1919- в кн.: Радянська енциклопедія історії України. Т.3. К., 1971, с.471.

Б Е Р Е З Е Н Ї

20 РОКІВ З ДНЯ ПУСКУ ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ЗАВОДУ ТРАНСФОРМАТОРНИХ ПІДСТАНЦІЙ
ІМ. 50-РІЧЧЯ С Р С Р

ХЗТП - одне з найбільших промислових підприємств Хмельниччини.

Спорудження заводу почалося в 1957 році, а вже в березні 1959 року він випустив першу партію продукції - високовольтні роз'єднувачі. Тепер завод випускає понад 40 видів промислової продукції, в тому числі силові масляні трансформатори потужністю 400, 630, 1000, 1600 кіловаттапер (кВА/), комплектні трансформаторні підстанції потужністю 400, 630, 1100 кВА., кіловаттотрансформатори, автотрансформатори напруги та інші.

Продукція ХЗТП добре відома в усіх куточках Радянського Союзу і багатьох країнах світу. В 1964 і 1967 роках комплектні трансформаторні підстанції конструкції ХЗТП були відзначені дипломами і оріонами медалями ВДНГ, а їх творці нагороджені медалями виставки. Завод брав участь в багатьох міжнародних промислових виставках, де його вироби одержали високу оцінку ділових кіл зарубіжних країн. Було заключено ряд взаємовигідних контрактів.

Особлива увага на заводі приділяється питанням науково-технічного прогресу, удосконалення виробів, поліпшенню їх якості, підвищенню надійності і довговічності в роботі, в результаті гарантійний строк більшої частини виробів зріс у два рази, поліпшилися якісні показники. Багато уваги приділяється товарно-естетичному вигляду виробів.

Неоціненну допомогу у вирішенні цих питань заводу надають його раціоналізатори і винахідники, яких на підприємстві понад 400 чоловік. Це робітники, майстри цехів, конструктори, технологи.

В авангарді ХЗТП йдуть кращі з кращих - ударники комуністичної праці. Це високе звання присуджено майже тисячі робітникам, багатьом бригадам, дільницям і змінам. Натхненниками в

вматанні за комуністичну працю в комуністи заводу, комсомольці, активісти профспілки.

За високі виробничі показники заводу 13 грудня 1972 року Указом Президії Верховної Ради УРСР присвоєно найменування ім. 50-річчя СРСР, а за успіхи досягнуті в роки 9-ї п'ятирічки Указом Президії Верховної Ради СРСР від 16 жовтня 1976 року нагороджено орденем Трудового Червоного Прапора.

Л І Т Е Р А Т У Р А :

ПРО присвоєння імені 50-річчя СРСР підприємствам, колгоспам, радгоспам і установам Української РСР. Указ Президії Верховної Ради УРСР. - "Рад. Поділля", 1972, 15 груд. По Хмельницькій обл. Хмельницькому заводу трансформаторних підстанцій.

ІСТОРІЯ міст і сіл Української РСР. В. 26 Т. Хмельницька область. К., Голов. ред. Укр. Рад. енциклопедії УРСР, 1971, 706с. Про Хмельницький завод трансформаторних підстанцій с. 88-90.

ХМЕЛЬНИЧЕНКО, К., "Мистецтво", 1975. Про Хмельницький завод трансформаторних підстанцій - с. 6.

ГУСЕВ О. К ударному фінішу. - "Правда", 1977, 10 дек. Про роботу Хмельницького заводу трансформаторних підстанцій в другому році 10-ї п'ятирічки.

МІРОШНИКОВА Г. Радість братерства. - "Рад. Поділля", 1973, 31 груд. Про дружні зв'язки Хмельницького заводу трансформаторних підстанцій ім. 50-річчя СРСР з братніми республіками.

ПЕТРАШ М. Співзвучно викувано перемога. - "Корчакінець", 1972, 30 груд. Про присвоєння Хмельницькому трансформаторному заводу звання ім. 50-річчя СРСР.

ПЕТРАШ М. Шляхом технічного прогресу /на Хмельницькому заводі трансформаторних підстанцій ім. 50-річчя СРСР/. - "Рад. Поділля", 1975, 29 серп.

ТРАЧУК В. Рівняючись на передовиків. - "Рад. Поділля", 1975, 25 лют. Про вручення перехідного Червоного Прапора ЦК КПРС, Ради Міністрів СРСР, ВЦПС, ЦК ВЛКСМ Хмельницькому заводу трансформаторних підстанцій ім. 50-річчя СРСР.

ЧЕНАШ К. Смак до якості. - "Рад. Поділля", 1977, 23 лют. Боротьба за якість продукції на Хмельницькому ордена Трудового Червоного Прапора заводі трансформаторних підстанцій ім. 50-річчя СРСР.

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ завод трансформаторних підстанцій. - В кн. 7 Енциклопедія народного господарства Української РСР. Т. 4. К., 1972, с. 469-470.

ІО Ч Е Р В Н Я

330 РОКІВ В ЧАСУ ВІТВИ ВІЙСЬК
БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО В ПОЛЬСЬКОЮ
ШЛЯХТОЮ ПІД МЕДЖИБОЖЕМ.

У травні 1649 року польсько-шляхетські війська перейшли Горинь і укріпилися в двох оборонних таборах: в Івоявлі під командуванням Адама Фірлея та в Кушні під командуванням Ланцкоронського. Сюди прибули різні магнатські вагони - Остророга, Вишнявецького, Конецпольського та інші. Потім ці шляхетські полки з'єдналися в одному таборі під Старокостянтиновим.

Ім навустріч вирушив в селянсько-козацьким військом Богдан Хмельницький. Щоб відтягнути частину військ з-під Старокостянтинова, гетьман дав наказ полковнику Данилу Нечая ударити на Меджибіж, який стояв на шляху на Кам'янець-Подільський. Виникло враження, що Хмельницький має намір іти на Поділля. Цей хід дезорієнтував польське командування, і воно вислало на допомогу в Меджибіж Ланцкоронського із значним військом. Але під Меджибожем 10 червня він змушений був вступити у запеклий бій з козацькими полками. В результаті тривалої бої шляхетські війська зазнали великих втрат.

Хмельницький, окориштувавшись в розпорошення польських військ, вирушив 16 червня 1649 року в головним військами на Старокостянтинів. Цей маневр був повною несподіванкою для командування шляхетських військ. Польські війська, боячись повторення Пилявської катастрофи 1648 року стали поспішно згупати на Чолганський Камінь /Теофіполь/.

"Цей наш відступ був різний утчі", - визначав Фірлей. Розгром шляхетського війська під Меджибожем одна з багатьох переможних битв селянсько-козацьких полків в період вивольної війни Українського народу /1648-1654 років/.

Л І Т Е Р А Т У Р А :

ВОССОЕДИНЕНИЕ Украины с Россией. Документы и материалы в 3-х т. Т.2. 1648-1651 г. М., АН СССР, 1953, 558 с. Меджибіж - с.103, 195, 218.

В'ЯВОВЕЩЬКИЙ В.М., Лозаренко І.С. Меджибіж. - В кн.: Історія міст і сіл Української РСР. Хмельницька область. К., 1971, с.408-418.

ЛЕГКИЙ В.И. Крестьянство Украины в начальный период освободительной войны 1648-1654 гг. /Л./, 1959. Меджибіж - с.43, 69, 72, 77, 95, 144.

МИХАЙЛИНА П.В. Визвольна боротьба трудового населення міст України /1649-1654/. К., "Наук. думка", 1975, 258 с. /АН УРСР. Ун-т історії/.

СТЕПЕНКО О.Д. В історії подій визвольної війни 1648-1654 рр. на Поділлі. - В кн.: Матеріали другої подільської історико-кравнавчої конференції. Львів, 1968, с.10-12.

15 ЧЕРВНЯ

70 РОКІВ В ДНІ НАРОДЖЕННЯ
УКРАЇНСЬКОГО РАДЯНСЬКОГО
ВЧЕНОГО М.О.КІЛЬЧЕВСЬКОГО

КІЛЬЧЕВСЬКИЙ МИКОЛА ОЛЕКСАНДРОВИЧ - український радянський математик і механік, член - кореспондент АН УРСР, член КПРС.

Народився 15 червня 1909 року в м. Кам'янці-Подільському. Закінчив у 1933 році Київський фізико-хіміко-математичний інститут. Керував на кафедрі /1938-1944 роках теоретичної механіки в Таллінському інституті інженерів залізничного транспорту. В 1944 року керує кафедрою теоретичної механіки та теорії пружності в Київському політехнічному інституті і, одночасно викладав у Київському університеті / 1945 - 1958 рр. / В 1958 року - старший науковий співробітник, а в 1959 року - завідувачий відділом інституту механіки АН Української РСР.

Наукові дослідження проводить у галузі аналітичної механіки оболонок і теорії опівудару твердих тіл. Має понад 60 наукових праць. Серед них "Курс теоретичної механіки", "Основні рівняння рівноваги пружних оболонок і деякі методи їх інтегрування".

Л І Т Е Р А Т У Р А :

КИЛЬЧЕВСКИЙ Н.А. Курс теоретической механики. В 2-х т. 2-е изд. М., "Наука", 1977, Т.1. Кинематика, статика, динамика точки. 1977, 479с. Т.2. Динамика системы. Аналитическая механика. Элементы теории потенциала, механика сплошной среды, специальной и общей теории относительности. 1977, 593с.

КІЛЬЧЕВСЬКИЙ М.О., Нечипоренко Г.Д., Шальда Л.М. Основи аналітичної механіки. К., "Наук. думка", 1975, 219с. /АН УРСР. Ін-т механіки/.

КИЛЬЧЕВСКИЙ Н.А., Ремизова Н.И., Шепелевская Н.И. Основы теоретической механики. /Учебник для студентов немехан. специальностей вузов/. К., "Техніка", 1968, 260с. с черт.

ІСТОРІЯ міст і сіл Української РСР. Хмельницька область. К., Голос, Ред. Укр. Радянської енциклопедії УРСР. 1971, 706с. Про Кільчевського М.О. - р.64.

КІЛЬЧЕВСЬКИЙ М.О. - В кн.: Бородин О.Р., Бугай А.С. Біографічний словник діячів у галузі математики. К., 1973, с.228.

КІЛЬЧЕВСЬКИЙ М.О. - В кн.: УРЕ. Т.6. К., 1961, с.421.

ЧЕРВЕНЬ - ЛИПЕНЬ

60 РОКІВ В ЧАСУ СТАРОКОСТЯНТИНІВСЬКО-ПРОСКУРІВСЬКОЇ ОПЕРАЦІЇ РАДЯНСЬКИХ ВІЙСЬК.

Весною і влітку 1919 року воєнне становище країни Рад було досить напруженим. Не встигли радянські війська розгромити Котчака, як перейшов в наступ Денікін. Виступ Денікіна підбадьорив петлюрівців, які 31 травня також перейшли в наступ і прорвали фронт військ І-ї Української радянської армії на Прокурівському напрямку.

Для ліквідації прориву були вжиті дієві заходи по лінії командування і місцевих партійних та радянських органів. 3-го червня створюється Подільський губернський комітет робітничо-селянської оборони, який очолив М.П.Тарногородський. 18 червня в участю Г.І.Петровського відбулася нарада представників повітових комітетів і КП/б/У Поділля, яка намітила заходи по вміцненню частин Червоної Армії і про організацію підпільної роботи в повітах, захоплених петлюрівцями. В представників Прокурівського і Кам'янець-Подільського повітових комітетів і губпарткому створюється фронтове бюро КП/б/У, яке координувало і направляло роботу комуністів, що працювали на фронті і на території, окупованій петлюрівцями.

За завдання ЦК КП України і Раднаркму України в район Прокурова прибув М.І.Подвойський, який з власною йому енергією і рішучістю допоміг командуванню привести радянські частини в бойовий порядок і підготувати відповідний удар. На допомогу Гусятинсько-Волочинській бойовій ділянці прибували підкріплення. Серед них: 4-й інтернаціональний полк, під командуванням Л.Тардіна, Прокурівський робітничий полк, 15-й прикордонний полк 44-ї стрілецької дивізії, бронепотяг "Комуніст" Коростенського району, який очолював мужній син трудової України Л.М.Тябукашвілі.

Ціною великих втрат петлюрівці 6 червня вийшли на лінію Кам'янець-Подільський-Прокурів-Старокостянтинів. Почалася Старокостянтинівсько-Прокурівська операція, одна з найбільших за весь час боїв на Україні в першій половині 1919 року.

В ній особливо відзначилися полки I-ї Української Радянської дивізії під командуванням М.О.Щорова.

Перед розгортанням бойових дій Щоро зосередив штаб дивізії і штаб Богунської бригади в Шепетівці. Штаб Таращанської бригади в цей час перебував у Дубно, а штаб Новгород-Сіверської у Ровно. В Шепетівки богунці розгорнули наступ в напрямку Антоніни-Старокоостянтинів, а бригада В.Боженка в Дубно на Базалію. Новгород-Сіверська бригада залишилася в районі Ровно-Дубно для прикриття тилу.

В результаті кількох днів боїв 12 червня Богунська бригада прорвала фронт противника у районі Кузьчини і зайняла Красинів і село Кузьмин. 16 червня 3-й Богунський полк в результаті лобової атаки оволодів Старокоостянтинівом. 18 червня Таращанська бригада атакувала петлюрівців в районі Базалія-Купель, прорвала їх оборону і відкинула до Чорного Острова. Наступного дня таращанці перерізали залізницю Волочицько-Прокурів на ділянці ст.Вітківці. В 20 по 30 червня продовжувалися запеклі бої, в ході яких Базалія, Чорний Острів, Старокоостянтинів, Метичів, Деражня, Бар та інші наоченні пункти неодноразово переходили в рук в руки.

В 1-го липня I-ша Українська Радянська дивізія безповоротно взяла ініціативу в свої руки. Після ожесточеного бою в ніч на 6 липня 1919 року Богунська бригада звільнила Прокурів від петлюрівців.

В оперативному зведенні Київського окружного військового комітету 10 липня 1919 року повідомлялося, що "... дякуючи героїчним зусиллям наших військ і особистій участі в боях наркомвійськ Подвойського противник розбитий".

Так завершилася Старокоостянтинівсько-Прокурівська операція 1919 року.

Л І Т Е Р А Т У Р А :

НАРИСИ історії Хмельницької обласної партійної організації. Львів, "Каменяр", 1972, 372с. Розд. III. Більшовицькі організації Поділля в період громадянської війни /1918-1920 роки/. с. 76-109.

ГУМЕНЮК С.К. Боротьба трудящих Поділля в внутрішній контр-революційній та іноземній інтервенційній в роки громадянської війни /1918-1920 рр./ Метод. рекомендації. Хмельницький, 1975, 31с.

ГУМЕНЮК С. Командир Богунської бригади. - "Рад. Поділля", 1973, 14 лип. Про Командира Богунської бригади К.О.Хвятька.

ГУМЕНЮК С.К. Старокостянтинівсько-Проскурівська операція радянських військ в 1919 році. - В кн.: Матеріали другої подільської історико-краєзнавчої конференції. Львів, 1968, с.52-64.

КАРПЕНКО В. Щоро. М., "Мол. гвардія", 1974, 224с. с ил. и фотогр. /Живні замечательних людей. Серія біографій. Вип.2/. Громадянська війна на Поділлі с.192-205с

ОСІПІКОВСЬКА О. Старокостянтинівська операція /Спогади про громадянську війну на Волині в 1919 р. "Комгоспна правда", 1974, 22, 25, 27, 29 черв. 2 лип., 24, 29 серп.

СТАРОКОСТЯНТИНІВСЬКО-ПРОСКУРІВСЬКА операція 1919. - В кн.: Радянська енциклопедія історії України, Т.4. К., 1972, с.207-208.

В Е Р Е С Е Н Ї

60 РОКІВ В ЧАСУ ПОВСТАННЯ СЕЛЯН
ПАШКІВЕЦЬКОЇ ВОЛОСТІ ПРОСКУРІВСЬКОГО
ПОВІТУ ПРОТИ ПЕТЛЮРІВСЬКОЇ ДИРЕКТОРІЇ

Найбільшим збройним виступом проти куркульської Директорії на Правобережній Україні у другій половині 1919 року було повстання селян Пашківецької волості Проксурівського повіту, яке опалашнуло у вересні 1919 року. Його очолив Проксурівський підпільний більшовицький комітет.

Безпосереднім поштовхом до повстання був наказ петлюрівського командування про проведення примусової військової мобілізації. Трудящі зустріли цей наказ рішучим опором. Коли в Пашківці прибула мобілізаційна комісія, всі чоловіки охова-лися в лісі. Лише при допомозі старости і дяка їм вдалося відшукати і примусово мобілізувати чотирьох чоловік. Провалилася мобілізація і в сусідніх селах. Петлюрівці почали грабунки, дикі розправи в насажденнях, арешти стариків, сини яких не явилися на збірний пункт.

Проксурівський підпільний більшовицький комітет відрядив у Пашківці члена комітету О.Босенка з завданням організувати повстанський штаб. У лісі відбулися збори селян, які уникали мобілізації. Збори обрали штаб і прийняли рішення вжити на облік зброю, що була в місцевого населення. Через кілька днів по селах волості було виявлено і захоплено понад 500 гвинтівок і 3 кулемети.

У другій половині вересня до волості прибув петлюрівський загін з 60 чоловік для проведення повторної мобілізації й збирання продовольства. 21 вересня загін жовтоблукитників, що повертався до Прокурова, був оточений біля с.Скаржинці повстанцями. Під час перестрілки двох петлюрівців було вбито, кількох поранено, решта склала зброю.

Петлюрівське командування стало готуватися до розгрому повстання. Тимчасом перші успіхи боротьби з внутрішньою контр-революцією окрилили селян не лише Пашківецької, але й сусідніх - Бахматовецької і Красилювської волостей, які також стали підніматися на боротьбу з петлюрівцями. Штаб повстанського загону призначив у кожному селі волості командира. Загальне командуван-

ня очолив М.Антонюк та О.Івас. Командири розподілили учасників повстання на взводи і роти, організували охорону сіл і шляхів.

Наприкінці вересня петлюрівське командування направило проти повстанців великий караванний вагін гайдамаків. Але повстанці повільно втонули відкинути їх. Під час бою повстанці захопили одну гармату, два станкових кулемети і кілька сот снарядів. В жовтні петлюрівці вдруге організували наступ проти повстанців, зміцнивши дію велику кількість гармат і кулеметів. Відбивши атаку противника, повстанці при підтримці своєї артилерії перейшли в наступ і в запеклому рукопашному бою повністю розгромили караван. 12 листопада війська Директорії розпочали свій третій наступ. Але бій не відбувся. В момент атаки повстанців солдати повернули зброю проти петлюрівських старшин. Розправившись з офіцерами, частина з них приєдналася до повстанців, а решта відступила до станції. Тільки 24 грудня білополянцями, які захопили Проскурівський повіт, при допомозі великої кількості гармат вдалося придушити повстання.

Л І Т Е Р А Т У Р А :

НАРИСИ історії Хмельницької обласної партійної організації. Львів, "Каменяр", 1972, 372 с. Розд. III Більшовицькі організації Поділля в період громадянської війни /1918-1920 роки/. с.76-109.

АНТОНЮК М. Повстання Пашківецької волості. - В кн.: В боях за Жовтень. Спогади учасників революційної боротьби на Поділлі. Хмельницький, 1958, с.125-130.

ГУМЕНЮК С. 50-річчя в часу повстання селян Пашківецької волості Проскурівського повіту проти петлюрівської Директорії. - "Укр. іст. журн.", 1969, № 9, с.124-125.

ПАШКІВЕЦЬКЕ збройне повстання. - В кн.: Радянська енциклопедія історії України. К., 1971, с.338.

ПАШКІВЕЦЬКЕ збройне повстання. - В кн.: УРЕ, Т. II. К., 1963, с.10.

29 В Е Р Е С Н Я

75 РОКІВ В ДНЯ НАРОДЖЕННЯ РОСІЙСЬКОГО РАДИНСЬКОГО ПИСЬМЕННИКА М.О.ОСТРОВСЬКОГО

Островський Микола Олександрович /29.IX.1904 - 22.XII.1936/-
російський радянський письменник член комуністичної партії
в 1924 року.

Народився в с.Вілії Острівського району Рівненської області
в сім'ї робітника. У 1913 році закінчив церковно-приходську
школу. В 1915 року жив, вчився і працював у Шепетівці. Під час
аустро-німецької окупації у 1918 році виконував доручення
підпільного ревкому. У 1919 році вступив до комсомолу і пішов
добровільцем на фронт. Служив у кавбригаді Г.Котовського та
Першій Кінній армії С.Будьонного. У 1920 році після важкого
пораження демобілізувався. Коли відгріміли залпи громадянської
війни за направленням комітету комсомолу працював у Київських
завізничних майстернях, вчився в електротехнікумі.

У 1923-1924 роках був секретарем райкому комсомолу в
Борзодолі та Ізяславі. У 1924 році тяжко захворів /почалося
ослоблення суглобів/, в 1927 року не підводився з ліжка,
поступово втрачав вір і здатність рухатися. Проте проводив
велику пропагандистську роботу серед молоді. У 1927-1930 ро-
ках вчився в комуністичному університеті. У 1930 році почав
роботу над романом "Як гартувалася сталь" який завершив у
1934 році. В ньому Островський відтворив події громадянської
війни та роки відбудови народного господарства України. У ро-
мані показано формування під керівництвом Комуністичної партії
характеру мужньої, відданої справі революції радянської
людина. В образах комсомольців і, насамперед Павла Корчагіна,
письменник розкрив типові риси молоді людини радянської епо-
хи. Твір став видатним надбанням радянської літератури, захо-
вав величезну популярність. Островського було нагороджено
орденом Леніна і присвоєно звання бригадного комісара. Роман
перекладено багатьма мовами світу. За романом створено кіно-
фільми "Як гартувалася сталь", "Павло Корчагін", балет "Юність",
оперу "Павло Корчагін". Протягом 1934-1936 років був написаний
і вийшов в друку роман "Народжені бурєю" - присвячений боротьбі

українського народу на радянську владу під час громадянської війни. Остронський також виступав як прихильний публіцист. В статтях, виступах по радіо, листах він закликав до подвигу в ім'я соціалістичної Батьківщини, до боротьби за мир в усьому світі.

Радянський народ свято береже пам'ять про письменника борця. У 1958 році ЦК ВЛКСМ та Спілка письменників України встановила республіканську премію ім.М.Островського. В Сочі, Москві і Шепетівці відкрито літературно-меморіальні музеї М.Островського.

Л І Т Е Р А Т У Р А :

ТВОРИ М.О.ОСТРОВСЬКОГО

СОБРАНИЕ сочинений. В 3-х т. М., "Мол. гвардия". 1974-1975.

СОЧИНЕНИЯ. В 3-х т. М., "Мол. гвардия", 1967-1968.

СОЧИНЕНИЯ. В 2-х т. М., "Мол. гвардия", 1954-1955.

СОЧИНЕНИЯ. К., "Молодь", 1954, 664с.

КАК закалялась сталь. М., "Худож. лит.", 1977, 367с.

РОЖДЕННЫЕ бурей. Роман. Х., "Прапор", 1976, 208с. с ил. /Школьная библиотека/.

ПИСЬМО к другу. /П.Новикову/. М., "Мол. гвардия", 1968, 127с.

ВИДАНИЯ ТВОРІВ М.ОСТРОВСЬКОГО УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

ТВОРИ. В 3-х т. К., "Молодь", 1974.

ТВОРИ. К., "Молодь", 1958, 943с.

ЯК гартувалася сталь. Роман. Пер. з рос. В.Петровського. К., "Дніпро", 1974, 317с. з іл.

НАРОДЖЕНІ бурей. К., "Молодь", 1952, 154с.

ЕСТАФЕТА мужності. Статті, промови, бесіди, листи. К., "Рад. письменник", 1977, 312с. /Бібліотека публіциста/.

ЛИСТИ до друга на Україну. /Публік. листів М.О.Островського до П.Новикова/. - "Дніпро", 1967, № 10, с.104-112.

ПРО ЖИТТЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ М.О.ОСТРОВСЬКОГО

ПРО нагородження орденом Леніна письменника Островського М.О. Постанова Центрального виконавчого Комітету Союзу РСР. - В кн.: Перші орденоносці. К., 1973, с.5.

О призначенні премії Ленінського комсомолу за произведения "литератури и искусства. /В т.ч. Издающему советскому писателю Н.А.Островскому. Постановление IX пленума ЦК ВЛКСМ. - "Комо. правда", 1966, 18 мая, с.8.

ПЕТРОВСКИЙ Г.І. В вогні Прометея у серці. Вірний син партії. В промові на урочистому пленумі 24 листоп. 1935 року. - В кн.: Перші орденоносці. К., 1973, с.6-9.

ВОСПОМИНАНИЯ о Николае Островском. /Сборник/. М., "Мол. гвардия", 1974, 447.с. /Тебе в дорогу романтик/.

ВЯДРО Ш. Вічно живий борець. /До М.Островського "Як гартувалася сталь"/. - "Дніпро", 1972, № 12, с.127-130.

ВЯДРО Ш. Пошум"я дії та боротьби. /Про М.Островського/. - "Воєвіт", 1972, № 12, с.208-211.

ГІРІШКО А.М. Вавжди на лінії вогню. До 70-річчя з дня народження М.О.Островського. - "Рад. літературознавство", 1974, № 9, с.1-7.

ГЛУШИНСКО И.Е. Рожденный великой бурей. К 70-летию со дня рождения Н.Островского. - "Огонек", 1974, № 10, с.20-22.

ГУВАНРОВ Р. Письма Николая Островского. Из истории публикации романа "Как закалялась сталь". - "Лит.Россия", 1977, 4 нояб. с.17.

ГУРВИЧ А.С. Жизнь без будней. /К десятилетию со дня смерти Николая Островского/. В кн.: Гурвич А. Литературно-критические статьи. М., 1973, с.5-52.

ЛОГВИНЕНКО М.С. Художник і революція. До 70-річчя М.О.Островського. - "Рад. літературознавство", 1974, № 9, с.16-29.

ОЛІДНИК В. Все життя-боротьба. - "Дніпро", 1974, № 9, с.149-153.

ОСТРОВСКАЯ Р. Николай Островский. М., 3-е изд. "Мол. гвардия", 1978, 240с. с ил., порт. /Жизнь замеч. людей. Серия биографии. Вып. I. /546/.

НИКОЛА Островский. Спогади про письменника. К., "Молоч", 1974, 415с.

ТРЕГУБ С.А. Живой Корчагин. /Воспоминания и очерки. Изд.2-е, доп. и испр./ М., "Сов. Россия", 1973, 288с. с ил.

ТРЕГУБ С. Жизнь и творчество Николая Островского. Изд.2-е,

М., "Худож. лит.", 1975, 272с.

ТРУСОВ В.С. Рожденний бурей. /О Николае Островском/. М.,
Политиздат, 1973, IIIс. о илл. /Герои Советской Родины/.

ЯКОВЧЕВ Г. Микола Островський. К., "Молодь", 1977, 80с.

х

х

х

БЕНЕШУК Н. ... життя робили в Павки Корчагіна. - "Корчагінець",
1977, 21 квіт.

ВЛАДЧЕНКО А. Секретар осередку /М.Островський в Берездолі/. -
"Рад. Поділля", 1977, 10 серп.

ІСТОРІЯ міст і сіл Української РСР. Хмельницька область. К.,
Голов. ред. ... Радянської енциклопедії. К., 1971, 706с.
Островський М.О. - с.36, 37, 269, 297, 474-477, 480, 613-627.

ЛІННИК В. Островський у Шепетівці. - "Рад. Поділля", 1976,
3 лип.

х

х

х

ЖИТТІ-СПАЧАХ. Репертуарний збірник. К., "Мистецтво", 1976,
163с. /В-ка "Сурмач"/.

ЦОПА І.А. Мужній вершник. К., "Дніпро", 1974. Кн.І.188с.
Кн.2.144с.

ВАБАШТАНСЬКИЙ В. Комунисти Миколі Островському. В кн.: Комуни-
сти вперед. Повісті. К., 1976, с.68.

ВАБАШТАНСЬКИЙ В. Розмова з Островським. /Вірш/. - "Рад. Поді-
лля", 1977, 2 груд.

ИВАНОВ В. Баллада о Николае Островском. /Песня/. Сл.В. Сагамо-
ва. - "Смена", 1977, № 21, Обложка. 3с.

ТАТАРЕНКО Л. Марш Корчагінівців. Вірш/. - "Рад. Поділля",
1975, 9 груд.

ТКАЧ М. Корчагіноська. /Вірш/. - В кн.: Ткач М. Поворот землі.
Вибране. К., 1976, с.152.

В Ж О В Т Н Я

80 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ КОСТЯ ГОРДІЄНКА

ГОРДІЄНКО Костя Олександрович і віком, і творчим досвідом належить до письменників найстаршого нині покоління. Народився 3 жовтня 1899 року. За походженням селянин /уродженець села Микитинці Ярмолинського району/.

У 1920 році секретарює в редакції Одеської губернської /селянської/ газети "Більшовик", наступного - редагує повітову газету в Бавті. На ці часи й припадають перші його проби пера - статті, зарисовки, нариси. Велику роль у письменницькому самовизначенні К.Гордієнка відіграв колектив редакції "Вісті ВУЦВКУ" де він працював з 1922 року. Під його впливом були написані оповідання "Весняний час", "Кчаптики революції", "Буденна історія", "Автомат", "Кривий зуб і Клишоногий", "На містку", "Ск алозубова хвороба" тощо.

На кінець двадцятих років виходять окремими виданнями оповідання письменника "Фодько", "Харчевня", "Розвага друзів", "Червоні роси", побачили світ повісті "Автомат" і "Славгород".

Дальшою першочерговою темою творчості К.Гордієнка стає "боротьба за соціалістичне будівництво, боротьба з класовим ворогом, мобілізація класової свідомості маси". У творах 30-х років "Ладька", "Ничіпир", "Мудриголови", "К муна на хуторі Куличка", "Пов ість наймита" автор прагне якомога точніше передати живі факти соціалістичного будівництва на селі і живих, реальних людей.

Ці ж темі присвячені твори "Три комунари", "Пов ість про комуну", "Атака", "Артісь", "Верна", "Сквир і син". Письменникові вдалося створити цілу низку виразно окреслених характерів, передати в розповідях персонажів їхні долі, інтереси, настрої, реалістично відбити напружену атмосферу фільмських буднів за колективізації.

В плані наростання класової боротьби селян, зумовленої жорстоким висисом трудящих з боку експ. луататорів написав К.Гордієнко роман "Діти землі" /1937/, "Чужу ниву жана" /1939-1940/. Ці твори засвідчили ідейно-художню зрілість письменника, лишились серед його найкращих здобутків. У повісті "Буян" /1938/ у

світних мажорних тонах змальовано шкільне буття, нові суспільні умови, в яких розв'язуються важливі проблеми виховання юної зміни будівників соціалізму.

В роки Великої Вітчизняної війни письменник спрямовує своє перо проти фашистських загарбників. Він пише публіцистичні статті, нариси, оповідання, в яких нещадно бичує гітлерівських негодів, віддає глибоку шану героїчним радянським людям, Частина творів автора воєнного часу видавалась також у книжках "Дівчата подружки", "Віристь смерті".

У післявоєнні роки письменник публікує нові оповідання й нариси, закінчує роман "Дівчина під яблунею" -/1954/, повертається до деяких своїх творів, написаних в тридцяті роки, - переробляє роман "Діти землі" та повість "Заробітчани" /1949/, поміщує роман "Чужу ниву жана", видає повість "Сім"я Остапа Тура", датовану 1934-1958 роками. У 1968 році вийшов у світ роман "Буй мир", який разом з романами й повістями "Чужу ниву жана", "Заробітчани", "Сім"я Остапа Тура", "Дівчина під яблунею" є найвагомішим внеском К.Гордієнка в українську радянську літературу.

Л І Т Е Р А Т У Р А :

ТВОРИ К.О.Гордієнка

ТВОРИ в 2-х т. Т.І.- 2. К., "Дніпро", 1969.

ТВОРИ в 2-х т. Т.І-2. К., Держлітвидав УРСР, 1959.

БУЙМИР. Трилогія. К., "Дніпро", 1975, 904с.

БУЙМИР. Роман. К., "Дніпро", 1972, 278с.

ГОЛОС Землі. Оповідання і нариси. К., Держлітвидав, 1965, 217с.

ДІВЧИНА ПІД ЯБЛУНЕЮ. Роман. К., "Рад. письменник", 1954, 316с.

ЗАРОБІТЧАНИ. Повість. К., "Молодь", 1957, 177с.

Вимова повість. / Кандидат партії/. К., "Рад. письменник", 1965, 200с.

СІМ"Я ОСТАПА ТУРА. Повість. Вид. 2-ге. Кн. вид. 1960, 263с.

ТИНДА. Роман. Оповідання. К., "Дніпро", 1966, 344с.

ТВОРИ К.Гордієнка в перекладах
на російську мову.

ДЕВУШКА под яблоней. Роман. М., "Сов. писатель", 1961,
318с.

ВИМНЯ повість. М., "Сов. писатель", 1966, 207с.

ЛІТЕРАТУРА ПРО К.О.ГОРДІЄНКА

ПРО приоудження Державної премії Української РСР ім.Т.Г.Шев-
ченка. Постанова ЦК КП України і Ради Міністрів УРСР. -
"Рад. Поділля", 1973, 10 берез.

ПРО нагородження письменника К.О.Гордієнка орденом Трудо-
вого Червоного Прапора. Указ Президії Верховної Ради
СРСР. - В кн.: Декада Української літератури та мистецтва.
К., 1961, с.612.

ГОРДІЄНКО К. Доля Буймира. Автор про свою працю. - "Друг
читача", 1972, 27 квіт.

ГОРДІЄНКО К. Народна доля у народних піснях. Письменник
і фольклор. - "Рад. Поділля", 1970, 22 верес.

КОСТЬ Гордієнко. В кн.: Письменники Радянської України.
Довідник. К., 1976, с.72-73.

ГРИЦІВТЕРМАН Г. Літопис українського села. - "Рад. Поділля",
1973, 14 берез. Про творчість Гордієнка К.

ВІНЧЕНКО О. Вемця його натхнення. /К.Гордієнко/. - "Друг
читача", 1974, 3 жовт.

ІСТОРІЯ міст і сіл Української РСР. В 26 т. Хмельницька
область. К., Рад. ред. укр. Радянської енциклопедії
УРСР. 1971, 706с. Про К.Гордієнко с.64, 660.

ЛОГВИНЕНКО М. Буймир і його люди /творчість лауреата Держ-
авної премії УРСР ім. Т.Г.Шевченка К.Гордієнко/. -
"Україна", 1973, № 9, с.5.

МОРГАВЕНКО П. Поэзия народной жизни. К.А.Гордиенко 70 лет.
- "Правда Украины", 1974, 2 окт.

ОСТРИК М. В глибині народних. "Літ. Україна", 1974, 4 жовт.
Про творчість К.Гордієнка.

СКОРСЬКИЙ М., СВАРИЧЕВСЬКИЙ А. Від Дністра до Горині. Лі-
тературно-мистецька карта Поділля. - "Жовтень", 1972,
№ 10. Про К.Гордієнка - с.130.

9 ЛЮТНЯ
75 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
УКРАЇНСЬКОГО РАДЯНСЬКОГО
ПОЕТА М.П.БАЖАНА

Бажан Микола Платонович - український радянський поет, академік АН УРСР, Герой Соціалістичної Праці. Член КПРС. Народився 9.Х.1904 року в Кам'янці-Подільському в сім'ї військовослужбовця. Вдобирав освіту в гімназії, перетвореній після революції в кооперативний технікум. В 1921 року вчився у Києві, спочатку в кооперативному інституті, а потім в інституті зовнішніх відносин. Почав друкуватися з 1923 року. Перша збірка поезій прозовника "17-й патруль" вийшла в 1926 році. Образними узагальненнями, широтою світогляду, повчальні поеми й памфлети "Розмова сердець" -/1928 р./, "Гофманова ніч"/1929 р./, "Смерть Гамлета"/1932 р./ Помітним явищем літератури соціалістичного реалізму була поема-трилогія "Безсмертя" /1935-1937 рр./ присвячена С.М.Кірову. Темі ленінської дружби соціалістичних націй присвячені цикли віршів "Трунінські поезії", "Узбекистанські поезії", "Бориславські оповідання" та інші, що вийшли протягом 1939-1940 років.

В період Великої Вітчизняної війни, перебуваючи в діючій армії в 1941-1943 роках редагував газету "За Радянську Україну!" для населення тимчасово-окупованих частин України та партизанів. Популярності набув написаний у ці дні вірш "Княтєва" /1941 р./ У 1942-1943 роках створив книгу "Сталінградський зошит". В повоєнні роки, після подорожі до Англії пише цикл громадянської лірики й сатири - "Англійські враження" /1948 р./ В книзі "Біля Спаської вежі" /1952 р./ розробляє тему віковичної дружби російського і українського народів.

БАЖАН багато і плідно працює в галузі поетичного перекладу. Дому належить переклад поеми Шота Руставелі "Витязь у тигровій шкурі" та Алішера Навої "Фархад і Ширін", книги Давида Гурамішвілі "Дави тіані" та інші.

Микола Платонович з 1943 по 1948 рік працював заступником Голови Ради Міністрів Української РСР. Неодноразово

обирався депутатом Верховної Ради СРСР і УРСР. Довгий час був головою Спілки письменників України, головним редактором Української Радянської Енциклопедії. Обраний секретарем Спілки письменників СРСР. Лауреат Шевченківської та двох Державних премій. За літературу і громадську діяльність нагороджений чотирма орденами Леніна та багатьма іншими орденами й медалями.

Л І Т Е Р А Т У Р А :

ТВОРИ М.П.БАЖАНА

ТВОРИ. В 4-х т. К., "Дніпро", 1974-1975.

ТВОРИ. В 2-х т. Т.І,2. К., "Дніпро", 1965.

ТВОРИ. К., "Молодь", 1969. 224с. з іл. /Шкільняв б-ка/.

ВИБРАНЕ. Вірші та поеми. К., "Рад. письменник", 1977, 223с.

БАГРЕЦЬ. Поезії. К., "наук. думка", 1966, 138с.

ДОРОГА. Вибране. К., Держлітвидав УРСР, 1964, 267с.

НІЧНІ роздуми старого майстра. Поема. К., "Рад. письменник", 1976, 66с. з іл.

ПОЛІТ крізь бурю. Поема. К., "Рад. письменник", 1964, 29с.

УМАНСЬКІ опогоди. Новели у віршах. К., "Рад. письменник", 1972, 84с.

ЧОТИРИ оповідання про надію. /Варіанти на тему Р.М.Рільке/. К., "Рад. письменник", 1967, 67с.

х

х

х

БАЖАН М.П. Люди, книги, дати. Статті о літературе. Авториз. пер. о укр. К.Григор'єва. М., "Сов. писатель", 1968, 279с.

БАЖАН М.П. Путі юдеїв. Статті про літературу. К., "Дніпро", 1969, 302с.

ЛІТЕРАТУРА ПРО М.П.БАЖАНА

О призовании звания Героя Социалистического Труда группы писателей. Указ Президиума Верховного Совета СССР. 27 сент. 1974. - "Правда Украины", 1974, 28 сент.

ПРО присудження премії ім.Т.Г.Шевченка за видатні досягнення в галузі літератури і мистецтва. Постанова ЦК Компартії України і Ради Міністрів УРСР. "Рад. Україна", 1965, 9 берез.

АДЕМЬГЕДІ С.Г. Микола Бажан. /Укр. рад. поет, Герой Соц. Праці/. К., "Дніпро", 1974, 215с.

АНТОКОЛЬСКИЙ П. Мир высокой поэзии. - "Известия", 1974, 8 окт.

ДРАЧ І. Щедроть будівничого. Штрихи до портрета М.Бажана. - "Дніпро", 1974, № 10, с.127-132.

ЖУРАХОВИЧ С. Поет, редактор, борець /М.П.Бажан/. - "Літ. Україна", 1974, 4 жовт.

КОСТЕНКО Н.В. Поетика Миколи Бажана. /1923-1940 рр./ К., Вид-во Київського Ун-ту, 1971, 171с.

КОСТЕНКО Н.В. Алфавіт. Поетика Миколи Бажана /1941-1977/. К., "Вища школа", 1978, 215с.

КРИШАНОВСКИЙ С. Путеводная звезда поэта. К 70-летию М.Бажана. - "Радуга", 1974, № 10, с.173-178.

КУТКОВЕЦЬ К. Поетія нев"янучої молодості /Про творчість М.Бажана/. - "Жовтень", 1974, № 10, с.136-139.

МИКОЛА Бажан. В кн.: Письменники Радянської України. Довідник. К., 1976, с.9-10.

НІСОНСЬКИЙ П.Г. Полум'яне серце поета. /Про творчість М.Бажана/. К., 1974, 48с. /Т-во "Знання". УРСР, сер.5. Література і мистецтво № 8/.

НОВИЧЕНКО Л. Життя як діяння. Вибрані праці. К., "Дніпро", 1974. Про Микому Бажана с.210-255.

ОЛІШНИК Б. Повноцінність. /До 70-річчя з дня народження М.П.Бажана/. - "Вітчизна", 1974, №10, с.155-159.

ПОПТОРАЦЬКИЙ О. Перо поета і громадянина. До 70-річчя з дня народження М.Бажана. "Соц. культура", 1974, № 10, с.30-31.

ПРО Микому Бажана. Літ критич. матеріали К., "Рад. письменник", 1974, 239с.

СЕРДЮК П.О. Талант нескрапий і самотутній. /До 70-річчя з дня народження М.П.Бажана/. - "Укр. мова і літ. в школі", 1974, № 10, с.14-22.

15 ГРУДНЯ

80 РОКІВ В ДНІ НАРОДЖЕННЯ
УКРАЇНСЬКОГО РАДЯНСЬКОГО ВЧЕНОГО
М.П. САВЧУКА.

САВЧУК Микола Панасович - український радянський зоолог, член кореспондент АН УРСР. Член КПРС.

Народився 15 грудня 1899 року в с.Вубіщині Славутського району в родині селянина. Закінчив Одеський інститут народної освіти. Протягом 1930-1937 років працював викладачем медичного сім'яного господарського і консервного інститутів в Одесі. В 1937 року - професор Одеського університету ім.І.І.Мечникова. У 1939 - 1948 роках очолював цей вуз. В наступні два роки був міністром освіти Української РСР.

Тепер завідує кафедрою зоології безхребетних Одеського університету. Наукові дослідження ученого стосуються гомологічним експериментальної біології. Має понад 150 друкованих праць, серед них така відома робота як "Зоологія безхребетних".

За значний науковий доробок Миколі Панасовичу присвоєно звання заслуженого діяча науки Української РСР.

ЛІТЕРАТУРА :

САВЧУК М.П. Зоологія безхребетних. Вид.2-е./Підручник для природ. фак. пед. ін-тів/. К., "Рад.школа", 1965, 503с.

САВЧУК М.П. Курс лекцій з ембріології. Одеса, 1964, 218с. /Одеський ун-т ім.І.І.Мечникова/.

ІСТОРІЯ мист і сіл УРСР. Хмельницька область. В.26 т. Хмельницька область. К., Голов. ред. Радянської Енциклопедії УРСР. 1971, 706с. Про Савчука М.П. - с.480.

МАВУРМОВИЧ Б.М. Розвиток зоології на Україні. К., у-ту 1972. Про Савчука М.П. - с.168-169.

150 РОКІВ 8 ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
УКРАЇНСЬКОГО ФОЛЬКЛОРИСТА І ЕТНОГРАФА
ДИМІНСЬКОГО А.І.

ДИМІНСЬКИЙ Андрій Іванович /1829 - 14.01.1905/ - український фольклорист і етнограф, член російського географічного товариства. Народився в с.Борщівцях Могилів-Подільського повіту в сім'ї селянина кріпака.

У 1831 році сім'я Димінських переїхала в с.Жванець, а вгодом в с.Гаврилівці Кам'янець-Подільського повіту. Тут Димінські в "панських" перейшли в "казенні".

Закінчивши Кам'янець-Подільську повітову школу, Димінський у 1848 році при Кам'янець-Подільській лікарні в управі склав екзамен на фельдшера. В цьому ж році одержав посаду фельдшера в с.Гаврилівцях. Тут молодий медик починає займатися етнографією, якій присвятив все своє життя.

У 1850 році Димінський кидає медичну роботу і переходить на посаду писаря Пуклинського сільського Правління Оришківської волості. За гарну вдачу, добре ставлення і чуйність етнограф користувався пошаною серед простих людей, що було причиною незадоволення "начальства" і частого переведення його в місце на місце.

Під час роботи в с.Новий світ Проскурівського повіту він встановлює постійний зв'язок з Петербурзьким російським географічним товариством і стає його дійсним членом-кореспондентом.

У 1862 році рада товариства нагородила його за надіслані етнографічні матеріали - медаллю. В 1863 році Димінський працює спочатку сільським, а потім волосним писарем в с.Струзі Ново-Ушицького повіту. Тут найбільш повно проявилася його творча діяльність. Він надсилав в товариство капітальну працю "Побут Кам'янецького і Проскурівського повітів...".

Крім Географічного товариства Димінський з 1860 року стає постійним співробітником Петербурзького економічного товариства і стає його уповноваженим в Західному Поділлі. Членив також зв'язок з Подільським статистичним комітетом. Визначна кількість праць Димінського була опублікована "Етнографічно-статистичною експедицією в Південно-Західний край" під редакцією П.Чубинського і М.Драгоманова. Окремі

етнографічні праці Андрія Івановича друкувалися в Петербурзькому "Етнографічному збірнику" і виданнях "Південно-Західного відділу Російського географічного товариства" в Києві.

Помер Димінський в с.Струга Ново-Ушицького повіту.

Л І Т Е Р А Т У Р А :

ГУМЕНЮК С. Наші земляки - діячі науки, культури і мистецтва. - "Рад. Поділля", 1963, 6 січ.

ДИМІНСЬКИЙ Андрій Іванович. - УРЕ. Т.4. К., 1961, с.164.

РЯБИЙ М.В. Андрій Іванович Димінський /український вчений етнограф-фольклорист, жив та працював на Поділлі/. - "Народна творчість та етнографія", 1965, № 2, с.76-77.

СКОРСЬКИЙ М.В. Від Дністра до Горині. Літературно-мистецька карта Поділля/. - "Жовтень", 1971, № 4, Про Димінського А.І. - с.106.

